

Ivan Pavić: Dobrovoljno vatrogasno društvo Gorjani 1926.-2001.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Gorjani,
Gorjani, 2002.

Vatrogasna himna, skladana od Ivana pl. Zajca na stihove "oca hrvatskog vatrogastva" Đure Deželjća, od mnogih je smatrana jednom od najljepših himni, a stih iz himne "vatra gasi, brata spasi" postao je geslom pod kojim se dobrovoljni vatrogasci diljem Hrvatske već dugi niz godina organiziraju i djeluju protiv jedne od najpogubnijih nepogoda - vatre, odnosno požara.

Pod istim humanim geslom djeluje, sada već i više od 75 godina, Dobrovoljno vatrogasno društvo Gorajni. Društvo je 2001. godine svečano proslavilo 75. obljetnicu osnutka i djelovanja, i na taj je jubilej bio neposredni povod izdavanju spomenice "Dobrovoljno vatrogasno društvo Gorjani 1026-2001.", autor koje je Ivan Pavić.

Prvu cjelinu knjige čini nekoliko manjih priloga: nakon uvodnog osvrtu i razmišljanja mr. sc. Borislava Bijelića, recenzenta knjige, o vatrogastvu i samoj knjizi, slijedi predgovor, a potom i napis o Gorjanima te nekoliko osnovnih podataka o sv. Florijanu, zaštitniku vatrogasaca.

Nakon ovog, uvodnog dijela, slijedi i najopsežniji dio knjige, u kojem je autor, kronološki nižući i - što mi se čini posebno zanimljivim i vrijednim - komentirajući raznoliku društvenu arhivsku građu, čitateljima predstavio dugu i bogatu prošlost gorjanskog Dobrovoljnog vatrogasnog društva. Autor se susreo s problemom nepostojanja izvornog arhivskog materijala za razdoblje od osnutka Društva do 1954. godine, pa je to razdoblje uspješno pokrio prenoseći izvješće sa

50. obljetnice Društva 1976. godine, temeljeno na u međuvremenu nestaloj građi. Ovaj dio knjige je i vizuelno obogaćen velikim brojem marljivo prikupljenih dokumenata i fotografija. Fotografije su potpisane informativnim tekstom, pri čemu je potrebno istaknuti precizne biografske podatke o dužnosnicima društva. Autor je uspio izbjeći pristranost i izljeve emocija, toliko česte u zavičajnoj literaturi, i možda je najveća vrijednost njegova rada namjera da nadiđe ulogu pukog priređivača dokumentarne građe. U svojim se komentarima nije zadržao na pozitivnim epizodama iz prošlosti Društva, već je ukazao i na neke manje pozitivne (ne)aktivnosti koje je uočio proučavajući arhivsku dokumentaciju, pojašnjavajući, problematizirajući i kritizirajući tako pojedine momente iz 75-godišnje društvene povijesti.

Nakon pogovora slijede i prilozi, njih deset, a među njima se može posebno izdvojiti iscrpni popis članova Društva od 1955. do 2001. godine, precizno i pregledno učinjen na osnovi matičnih knjiga članova. Na samom se kraju knjige nalaze i slikovni prilozi s proslave 75. obljetnice osnutka i djelovanja Društva.

Vrlo je uspjela i likovna oprema spomenice, uključuju i naslovnicu na kojoj su članovi prikazani uz vatrogasni kamion, najnoviju akviziciju društvenog voznog parka, s kojim Društvo spremno dočekuje nove, nadajmo se rijetke, ali uspješne intervencije.

Ivan Pavić je u potpunosti uspio u namjeri da sagleda dugu povijest DVD-a Gorjani i sačuva trajan spomen na mnoge koji su Društvo osnovali i svojim zalaganjem održali do danas. Iako u svojem radu praktički nije imao prethodnika, neki budući kroničar će zasigurni imati malo što nadopisati kada je u pitanju prvih 75 društvenih godina "Dobrovoljno vatrogasno društvo Gorjani 1926.-2001." se može uvrstiti među uspješnije publikacije ove vrste i predstavlja vrlo zanimljiv i vrijedan prinos zavičajnoj povijesti.

Branko Ostajmer